

“Osiguranje pristupa pravdi za svjedoke / žrtve kroz jačanje postojećih i uspostavljanje novih mreža podrške svjedocima diljem Bosne i Hercegovine”

- Trajanje projekta:** 01. januar 2015. - 31. decembar 2017.
- Nosioc projekta:** Udruženje građana Vive Žene, Tuzla, BiH
- Projekat implementiraju:** Udruženje građana Vive Žene, Tuzla, BiH
Udruženje građana Medica, Zenica, BiH
Fondacija Udružene žene, Banja Luka, BiH
Agencija za saradnju, edukaciju i razvoj, ACED Banja Luka, BiH
- Područje implementacije projekta:** **Brčko Distrikt;**
FBiH - kantoni: Sarajevski; Hercegovačko-neretvanski; Bosansko-podrinjski; Posavski; Zeničko-dobojski Unsko-sanski; Srednjobosanski; Tuzlanski
Republika Srpska – područja okružnih sudova: Banja Luka, Doboj, Bijeljina, Istočno Sarajevo i Trebinje

UVOD:

Projektni partneri predstavljaju grupu organizacija civilnog društva koja ima dvadesetogodišnje iskustvo u psihosocijalnom radu sa preživjelimata rata, jačanju kapaciteta vladinih i nevladinih organizacija, njihovog umrežavanja i zajedničkog djelovanja u BiH. Temeljni pristup u podršci preživjelim/svjedocima predstavlja uspostavljanje koordinacionih - multidisciplinarnih timova iz vladinih i nevladinih institucija, njihovo umrežavanje i osnaživanje u psihosocijalnom pristupu u radu sa preživjelim/svjedocima oba pola, stvarajući efikasniji i humaniji ambijent kako preživjelim i svjedocima, tako i stručnjacima i osoblju uključenim u procese podrške.

Takođe, ovakvim pristupom se omogućava strukturalno jačanje sistema koji će rezultirati efikasnijim procesuiranjem predmeta u pravosuđu i biti osnova za podršku žrtvama/svjedocima organizovanog kriminala.

Ciljevi, zadaci i aktivnosti ovog projekta predstavljaju sastavni dio značajnih međunarodnih i domaćih dokumenata, inicijativa i programa:

- Rezolucijama 1325 i 1820 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija/naroda, kao i Deklaraciji o obavezi sprječavanja seksualnog nasilja u ratu,
- Rezoluciji Evropskog parlamenta od 17. juna 2010. godine i Međunarodnom protokolu o dokumentovanju i istraživanju seksualnog nasilja u konfliktu,

“Osiguranje pristupa pravdi za svjedoke / žrtve kroz jačanje postojećih i uspostavljanje novih mreža podrške svjedocima diljem Bosne i Hercegovine”

- Državnoj strategiji za rješavanje pitanja ratnih zločina,
- Programu za žrtve silovanja, seksualnog zlostavljanja i mučenja i njihovih porodica u BiH 2013-2016,
- Procjeni potreba za podršku svjedoka/žrtava u BiH Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP),
- Preporuci Organizacije za bezbjednost i saradnju u Evropi (OSCE) za zaštitu i podršku svjedocima u predmetima ratnih zločina u BiH i
- Globalnoj inicijativi za prevenciju seksualnog nasilja u sukobu.

Opšti cilj predstavlja unaprijeđenje pristupa pravdi i rehabilitaciji za preživjele/svjedoke konflikta kroz pružanje blagovremene multidisciplinarnе podrške kako bi se spriječio budući konflikt i doprinijelo održivom miru u BiH.

Specifični ciljevi projekta su:

- Uspostaviti 9 novih i unaprijediti 5 postojećih mreža podrške preživjelim/svjedocima u sudskim postupcima, na način da se prenose znanja i iskustava modela dobre prakse u BiH,
- Ojačati kapacitete najmanje 170 profesionalaca (iz vladinih institucija i nevladinih organizacija), članova/ica uspostavljenih mreža za pružanje efikasne i djelotvorne podrške preživjelim/svjedocima,
- Ojačati kapacitete lokalnih nevladinih organizacija za vođenje uspostavljenih mreža i podizanje svijesti u lokalnim zajednicama o potrebama i prioritetima ove populacije, prava na rehabilitaciju i psihosocijalnu podršku u ciljnim područjima.

Rezultati koje želimo postići provedbom projekta:

- Uspostavljeno 14 multidisciplinarnih i održivih mreža za pružanje podrške preživjelim/svjedocima u ciljnim područjima,
- Uspostavljena efikasnija saradnja i aktivno učestvovanje odgovornih institucija i organizacija za sistem podrške,
- Unaprijeđena svijest o potrebama preživjelih i svjedoka kod odgovornih institucija koje imaju uticaja na obezbjeđenje pristupa pravdi i rehabilitaciji,
- Podignuta svijest građanske i profesionalne javnosti o pravima preživjelih i svjedoka i ulozi mreža za podršku preživjelim /svjedocima,
- Osnaženi kapaciteti lokalnih nevladinih organizacija kao članica mreža za osmišljavanje intervencija i unaprijeđenje usluga za preživjeli/svjedoke,
- Lokalne nevladine organizacije kroz svoj rad u mrežama pružaju konkretnu podršku za poboljšanja usluga za preživjeli/svjedoke,
- Lokalne nevladine organizacije aktivnije učestvuju i sarađuju u zajedničkim aktivnostima multidisciplinarnih timova u 14 projektnih područja.

“Osiguranje pristupa pravdi za svjedoke / žrtve kroz jačanje postojećih i uspostavljanje novih mreža podrške svjedocima diljem Bosne i Hercegovine”

Postojeće mreže za podršku preživjelim/svjedocima:

U BiH postoji pet mreža za podršku preživjelim/svjedocima i to u: Zeničko-dobojskom kantonu, Unsko-sanskom, Srednjobosanskom i Tuzlanskom kantonu koje su uspostavile MEDICA Zenica i Vive Žene, Tuzla te u Grad-u Banja Luka uspostavljenju od strane Fondacije Udružene žene i Udruženje Medica.

Glavni izazov ovog projekta je multipliciranje postojećih modela rada mreža u druge dijelove BiH gdje takve mreže podrške preživjelim/svjedocima ne postoje: Sarajevski kanton, Hercegovačko-neretvanski kanton, Bosansko-podrinjski kanton, Posavski kanton, Brčko Distrikt, te regije Doboje, Bijeljina, Istočno Sarajevo i Trebinje.

Metodološki okvir za provođenje projekta jeste kontekstualni i integrativni multidisciplinarni pristup, koji se bazira na sljedećim principima:

- Pristup zasnovan na ljudskim pravima i rodno odgovoran pristup sa fokusom na promociju, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava preživjelih/svjedoka kao i na jačanje institucionalnih kapaciteta na lokalnim nivoima kako bi se eliminisali svi oblici nasilja,
- Holistički pristup u rješavanju prava i potreba preživjelih,
- Koordinacija, umrežavanje i multisektorsko partnerstvo koje uključuje vladine, nevladine i druge organizacije civilnog društva koje direktno rade na pitanjima traume, ratne torture i pružanja podrške svjedocima,
- Posvećenost i opredjeljenost za razmjenu znanja i modela dobre prakse kroz dokumentovanje, evaluaciju i distribuciju rezultata.

Osnaživanje kapaciteta članica mreža za podršku preživjelim/svjedocima bit će provedeno kroz sistematsku edukaciju i treninge kako bi se spriječila retraumatizacija i doprinijelo poboljšanju zaštite i rehabilitacije preživjelih/svjedoka prije, tokom i poslije svjedočenja. Ova aktivnost će osigurati da preživjeli i svjedoci imaju pristup odgovarajućoj podršci, bez obzira na nacionalnost, pol ili mjesto prebivališta.

Osnaživanje kapaciteta lokalnih nevladinih organizacija realizirat će se kroz treninge o uspostavljanju i vođenju mreža kako bi dugoročno preuzeli vodeću ulogu u uspostavljenim mrežama i osigurali jednak pristup, zaštitu i tretman ove populacije u lokalnim zajednicama.

Podrška svjedocima će biti koordinisana i pružat će se od najranije faze njihovog uključivanja u sudske procese kroz korištenje postojećih znanja i kapaciteta projektnog tima.